

1996. ÉVI I. TÖRVÉNY A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ VÁLASZTÓJOGI TÖRVÉNYE

(a 2002. évi IV., a 2005. évi V., a 2010. évi I., a 2011. évi I., a 2013. évi VII., a 2014. évi III. és a 2018. évi II. törvény módosításaival egységes szerkezetben)

PREAMBULUM

Isten e földön élő népe – egyháza – vezetésére minden korban jelölt elöljárókat. Azt pedig a közösség feladatává tette, hogy ismerje fel, hívja el és válassza meg az Isten kegyelme (kegyelmi ajándékai) által felkészített szolgálattelvőket a különböző tisztségekre.

A Magyarországi Református Egyház a Szentírás alapján, hitvallásaihoz ragaszkodva az egyetemes papság elvét vallja.

Ugyanakkor szükségesnek és indokoltnak tartja a lelkészek és a választott tisztségviselők szolgálatba állítását. Krisztus az Ő Anyaszentegyházának mindenkor ad pásztorokat és tanítókat az Ő testének építésére (Ef. 4,11.12; 1Kor 12,28).

Ezekre a szolgálatokra az Istentől kapott belső elhívás, és annak külső megerősítése útján kerül sor.

A fenti feltételek teljesítésére, a Magyarországi Református Egyház belső rendjében, a történetileg kialakult zsinat-presbiteri elvek érvényesülése érdekében - azért, hogy az egyházi tisztségviselőket, a gyülekezet tagjai hitben felismert szándékának megfelelően válasszák meg, és ezáltal az egyház látható, szervezeti élete is méltóképpen kifejezze az egyház belső küldetésének tartalmát a Zsinat az alábbi egyházi törvényt alkotja:

I. RÉSZ

I. fejezet

Az egyházközség nem lelkészi tisztségviselőinek választása

1. § (1) Az egyházközség nem lelkészi tisztségviselői: a főgondnok vagy gondnok és a presbiter.
(2) A tisztségviselőket az egyházközségi közgyűlés választja meg. Az egyházközségi közgyűlést az egyházközség választójoggal rendelkező tagjai alkotják.
(3) A választók névjegyzékét háromévenként, a választást megelőző naptári év december 31-i állapota szerint készíti el a presbitérium, és évenként kiigazítja azt. Minden naptári év január 15-31. között közszemlére teszi, amelyet a helyben szokásos módon az egyháztagok tudomására hoz. Az egyes egyháztagok esetleges észrevételeit is figyelembe véve a lelkészi hivatal a választók névjegyzékét minden naptári év január 31-el lezárja és kettő példányban az illetékes esperesi hivatalnak megküldi. Az esperesi záradékolást követően az egyik példány az esperesi hivatalban marad, a másik példányt a lelkészi hivatal őrzi. A névjegyzéket az egyházközség, illetve a felettes egyházi testület tagjai bármikor megtekinthetik.
2. § (1) Az egyházközségi közgyűlés helyét és időpontját az azt megelőző két vasárnapon a szószékről és a helyben szokásos egyéb módon ki kell hirdetni.
(2) Az egyházközségi közgyűlés határozatképes, ha azon az egyházközség választójoggal rendelkező egyháztagjainak legalább 10%-a jelen van, de ez nem lehet kevesebb a presbitérium létszámának kétszeresénél. Amennyiben az egyházközség (társegyházközség) több településre terjed ki, illetve több istentiszteleti állandó helye van, a közgyűlés egyháZRészenként, mint részközgyűlés is megtartható. A határozatképességet a jegyzőkönyv alapján utólagosan állapítja meg a választási bizottság.
(3) Határozatképtelenség esetén újabb egyházközségi közgyűlést a meghíúsult közgyűléstől számított 14. napra kell összehívni, és ezt a közbeeső vasárnapon is ki kell hirdetni. Az így megismételt egyházközségi közgyűlés a megjelentek létszámára tekintet nélkül határozatképes.

3. § (1) A tisztségviselők megbízatásának időtartama egységesen 6 év.

(2) Ha a 6 éves időköz letelte előtt az egyházközségi főgondnok vagy gondnok tisztsége üresedik meg, illetve a presbitérium létszáma kétharmad alá csökken, időközi választást kell tartani. Az így megválasztott tisztségviselő megbízatása a következő általános választásig tart.

(3) A megüresedett gondnoki vagy főgondnoki tisztségre az időközi választás eredményének kihirdetéséig a presbitérium gondnoki tisztre jelölhető tagjai köréből megbízott főgondnokot, gondnokot a presbitérium alkotó tagjai jelölnek és választanak a megüresedéstől számított 15 napon belül. A választás csak akkor érvényes, ha a szavazásra jogosultaknak 2/3-a jelen van. Érvénytelenség esetén a szavazást 8 napon belül meg kell ismételni.

(4) A megbízott főgondnok, gondnok megválasztásához a leadott érvényes szavazatok felénél több szükséges.

(5) Amennyiben a jelöltek egyike sem éri el a megkívánt többséget, a két legtöbb szavazatot kapott jelölt között a szavazást haladéktalanul meg kell ismételni, és az a jelölt tekintendő megválasztottnak, aki a második választáson a több szavazatot kapta.¹

A jelölés és választás

4.§ (1) A választást megelőzően legalább 60 nappal a presbitérium az egyháztagok köréből – az egyházközség lelkipásztorát is beleértve – 3–7 tagú bizottságot választ, amely a jelölési (választási) és a szavazatszámálói feladatokat is ellátja.

A lelkipásztor a bizottság tagjait – a megválasztásuk utáni vasárnapon – bemutatja a gyülekezetnek, ismerteti a feladataikat és a jelölés módját. Ezt követően a bizottság tagjai a gyülekezet előtt fogadalmat tesznek a választási törvény maradéktalan megtartására és titoktartásra.

A gyülekezet lelkipásztora a bizottságnak tagja.

A bizottsági tagság a tisztségviselői jelöltséget kizárja.

A jelölőbizottság tagjai köréből az elnököt titkos szavazással maga választja.

(2) A bizottság a választást megelőzően 30 nappal, a tisztségviselőkre a gyülekezetben végzett széles körű tájékoztató alapján tesz javaslatot a presbitériumnak.

A presbitérium a bizottság javaslatát figyelembe véve összeállítja a jelöltek listáját, és az egyházközségi közgyűlés elé terjeszti.

(3) Minden tisztségre 1–3 nem lelkész jellegű² személyt lehet jelölni.

(4) Választásra csak az bocsátható, akit szabályszerűen jelöltek és a jelölést elfogadta.

(5) A jelölteket a választást megelőző vasárnapon a gyülekezetnek be kell mutatni.

5.§ (1) A választás helyét és idejét a presbitérium tűzi ki.

(2) Új egyházközség alakulásakor vagy a presbitérium feloszlása esetén a választás helyét és időpontját az esperes tűzi ki. Ezen esetekben a bizottság tagjait az esperes kéri fel az egyházmegye tisztségviselői és az egyházközség tagjai köréből.

6. § (1) A választás az istentiszteletet követő egyházközségi közgyűlésen történik.

(2) Az egyházközségi közgyűlés kezdetén a választási bizottság elnöke megállapítja a jelenlevő választásra jogosultak számát, felkéri a presbitérium jegyzőjét a jegyzőkönyv vezetésére és két egyháztagot annak hitelesítésére, valamint ismerteti a választási eljárás szabályait.

7.§ A választás szavazólapok felhasználásával titkosan történik, amelyeket a választási bizottság készít elő.

¹ A 3. § (3)-(5) bekezdést a ZS.-16/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. fogadta el. Hatályos 2018. június 1-től.

² Módosította a Zs-134/2011.05.27 számú Zsinati határozattal megalkotott 2011. évi I. törvény. Hatályos 2011. augusztus 1. napjától.

8.§ (1) A titkos szavazás a presbitérium által kiadott és az egyházközség pecsétjével ellátott szavazólapon történik, amelyeken a jelöltek nevét ábécé sorrendben kell feltüntetni.

(2) Az elkészített, a felhasznált, valamint a fel nem használt szavazólapok számát a jegyzőkönyvben rögzíteni kell.

(3) A választói névjegyzékben a szavazó aláírásával igazolja a szavazólap átvételét.

(4) A szavazólapon a presbitérium határozata alapján együttes vagy személyenkénti megjelöléssel lehet szavazni.

(5) A szavazást először a presbitérium tagjaira kell elrendelni. Ezt követően kerül sor a további tisztségviselők megválasztására. Amennyiben a választási bizottság állásfoglalása alapján egyidejűleg választják a presbitereket és a további tisztségviselőket, akkor a többi tisztségviselő csak akkor tekinthető megválasztottnak, ha egyben presbiterré is választották.

9.§ (1) A leadott szavazatokat jelöltként kell összeszámolni.

(2) Az érintetlenül leadott szavazólapot érvénytelennek kell tekinteni. Ugyancsak érvénytelen, ha a választhatóknál több személyre adtak le szavazatot.

(3) Egyéni tisztségviselő esetén megválasztottnak azt kell tekinteni, aki a jelenlevő szavazók több mint felének szavazatát megkapta.

(4) Amennyiben a többséget egyik jelölt sem nyerte el, a legtöbb szavazatot kapott két jelöltre új szavazást kell elrendelni és lefolytatni, és azt kell megválasztottnak tekinteni, aki az ismételt szavazás eredményeként a szavazatok többségét elnyerte.

(5) A presbiter jelöltek közül azokat kell megválasztottnak tekinteni, akik sorrendben a legtöbb szavazatot kapták.

(6) A pótpresbiterek behívási sorrendje a kapott szavazatok száma alapján történik.

(7) Szavazategyenlőség esetén sorshúzással kell dönteni.

(8) A választás eredményét a bizottság elnöke azonnal kihirdeti a közgyűlés jelenlevő tagjainak. A tisztújítás végeredményét a következő vasárnapi istentisztelet(ek)en a szószékről ki kell hirdetni.

(9) A választói közgyűlésről készült jegyzőkönyv hiteles másolatát 3 napon belül meg kell küldeni az egyházmegye elnökségének.

(10) A választás eredményének jogerőre emelkedését követően az újonnan megválasztott tisztségviselők esküvel foglalják el szolgálati helyüket. Nem kell esküt tennie annak, akit folytatólagosan ugyanarra a tisztségre választanak meg.

Jogorvoslatok

10.§ (1) Ha valamely jelölt megválasztása érdekében vagy ellene az egyházi élet tisztaságával össze nem férhető módon a választás eredményére befolyást gyakoroltak, vagy ha a választókat szavazati joguk gyakorlásában bármilyen módon akadályozták, választási szabadságukat korlátozták, a választást vagy annak azt a részét, amely a meg nem engedett eszközökkel megválasztott jelölt megválasztására vonatkozik, érvénytelennek kell nyilvánítani.

(2) Érvénytelennek kell nyilvánítani azt a választást is, amelynél e törvénynek a választási eljárásra vonatkozó rendelkezéseit nem tartották meg.

11.§ (1) A választási eljárás vagy bármelyik tisztségviselő megválasztása ellen panaszt tenni jogosult:

- a választás során résztvevők 10%-a,
- az illetékes egyházmegye elnöksége,
- az illetékes egyházmegye jogtanácsosa,
- illetve, akit jogsérelem ért.

(2) A panaszt a választás napjától számított 15 napon belül lehet benyújtani a választási bizottság elnökéhez. E határidő elmulasztása jogvesztő hatályú.

(3) A választási bizottság a panaszt 8 napon belül felterjeszti az egyházmegyei bírósághoz.

(4) A bíróság a panaszt érdemben elbírálja. Elutasítja, ha az nem jogosulttól származik, elkésett, vagy alaptalan. Amennyiben a panasz megalapozott, dönt a választási eljárásnak egészben vagy részben érvénytelenné nyilvánításáról és a választó testületet határidő kitűzésével az érvénytelen részben új eljárásra utasítja. Az Egyházmegyei Bíróság – az egyházi törvénykezésről szóló törvény soronkívüli eljárásra vonatkozó szabályai szerint - határoz. A bíróság döntése ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

II. RÉSZ

Második fejezet A lelkipásztori állás betöltése

12.§-44.§³

III. RÉSZ

AZ EGYHÁZMEGYEI, EGYHÁZKERÜLETI TISZTSÉGVISELŐK ÉS A ZSINAT TAGJAINAK, TISZTSÉGVISELŐINEK VÁLASZTÁSA

IX. fejezet Egyházmegyei, egyházkerületi választási bizottságok

45.§ (1) A választás lebonyolítására egyházmegyénként és egyházkerületenként az egyházmegyei, illetve egyházkerületi közgyűlés saját tagjai közül 3–7 tagú választási bizottságot alakít.

(2) A választási bizottság tagjait a közgyűlés legalább két alkotó tagjának nyílt jelölése alapján, titkos szavazással kell megválasztani.

(3) A bizottság maga választja meg elnökét. A megválasztottak a közgyűlés előtt kötelesek esküt tenni a választási törvény maradéktalan megtartására, és a titoktartásra.

(4) A választást az egyházmegyei, egyházkerületi választási bizottság bonyolítja le saját illetékességi területén és ellátja mindazon feladatokat, melyet e törvény hatáskörébe utal.

(5) A bizottság a választási eljárás egész időszakában őrködik annak törvényessége felett és elbírálja a jelölési és választási szakban hozzá beérkezett panaszokat.

(6) A választási bizottságokhoz címzett beadványokat az egyházmegye, egyházkerület székhelyére kell megküldeni.

X. fejezet A jelölés

46.§ (1) Az egyházmegyei, egyházkerületi tisztségviselőknek és a Zsinat tagjainak választását jelölési eljárás előzi meg.

(2) ⁴A jelölő testület tagjainak Isten előtti felelősségük tudatában, az Igére, Isten akaratára való figyelés és buzgó könyörgés szent légkörében kell munkájukat végezni.

(3) A presbitériumok által választandó valamennyi tisztségre a jelölést az egyházmegyei közgyűlés, mint jelölő testület végzi. A jelölő testület elnökségi tisztét az alkotó tagok közül legalább 2 tag által jelölt és nyílt szavazással megválasztott lelkész és világi tag látja el. A jelölő közgyűlés levezető

³ A törvény teljes II. részét (12-44.§) hatályon kívül helyezte a Zs-272/2013.04.25. számú zsinati határozattal elfogadott 2013. évi I. törvény (Ltv.).

⁴ A 46. §-t módosította a Zs-333/2013.11.15. számú zsinati határozattal megalkotott 2013. évi VII. törvény.

elnökeivé a hivatalban levő elnökség tagjai nem választhatóak. A levezető elnök személyére a megválasztott elnökség tagjai egymással megegyeznek.

(4) Az egyházmegyei közgyűlést megelőzően minden egyházközségben presbiteri gyűlést kell tartani, ahol ismertetni kell a választói eljárás szabályait, a presbitérium ezzel kapcsolatos feladatait.

(5) A testület a jelölésre vonatkozó határozatát az egyházmegye pecsétjével ellátott szavazólapok felhasználásával, titkos szavazással, egyszerű többséggel hozza.

A jelölő közgyűlés minden alkotó tagjának egy szavazata van.

(6) A jelöltek személyére a közgyűlés bármely alkotó tagja javaslatot tehet, de egy-egy tisztségre egy személy csak egy jelöltet ajánlhat.

(7) Amennyiben valaki tisztségéről lemondott, vagy tisztségét nem foglalta el, 6 éven belül ugyanazon tisztségre nem jelölhető.

(8) A jelölési eljárásban a testület tagjai csak személyesen szavazhatnak.

(9) A szavazatok összeszámlálása a Választási Bizottság feladata.

(10) A legalább 2 közgyűlési tag által javasolt személy közül jelöltnek az a három személy tekintendő, aki a titkos szavazás eredményeként a legtöbb szavazatot kapta – feltéve, hogy megszerezte a szavazatok legalább 10 %-át.

(11) A jelöltnek – amennyiben az ülésen jelen van – haladéktalanul nyilatkoznia kell arról, hogy a jelöltséget elfogadja-e. Az elfogadónak szóban vagy írásban nyilatkoznia kell arról is, hogy megfelel az adott tisztség vonatkozásában törvényi feltételeknek és vele szemben kizáró ok nem áll fenn. A nyilatkozatot jegyzőkönyvbe kell foglalni, vagy az írásos nyilatkozatot ahhoz kell csatolni. Amennyiben a jelölt a gyűlésen nincs jelen, úgy választási bizottság a jelölések beérkezését követően azonnal köteles a jelöltet felhívni arra, hogy a felhívás kézhezvételétől számított 3 napon belül írásban nyilatkozzon a jelöltség elfogadásáról. Amennyiben ezen felhívás kézhezvételét követő 3 napon belül írásban nem nyilatkozik, ezen körülményt úgy kell tekinteni, hogy a jelöltséget nem vállalja. A jelölés eredménye csak a jelölt elfogadó nyilatkozata után hozható nyilvánosságra.

(12) A jelölés eredményét az elnökség a testület ülésén kihirdeti.

(13) Amennyiben a jelölés valamelyik tisztségre eredménytelen, úgy ennek tudomásra jutása után 15 napon belül az adott tisztségre meg kell ismételni a jelölési eljárást.

47.§ Az egyházmegyei közgyűlés, mint jelölő testület jelöli:

- a) az egyházmegyei tisztségviselők közül az esperest, az egyházmegyei gondnokot és a főjegyzőket,
- b) az egyházkerületi tisztségviselők közül a püspököt, az egyházkerületi főgondnokot és a főjegyzőket,
- c) a Zsinatnak az egyházmegye presbitériumai által megválasztandó tagjait és póttagjait.

48.§ ⁵(1) Egyházmegyei, egyházkerületi lelkészi tisztségviselőknek – e törvény 48.§ (3) bekezdésében foglalt kivételekkel – valamint zsinati lelkészi tagnak azt lehet jelölni, aki az egyházmegyében tölt be önálló lelkészi állást.

(2) Világi tisztségviselőnek – e törvény 48.§ (3) bekezdésében foglalt kivételekkel – az illetékes egyházmegyéből a presbiteri tisztségre választható egyháztagnak közül bárki jelölhető. Egyházmegyei gondnok, illetve egyházkerületi főgondnok esetében a 1994. évi II. törvény 84. és 114. §-ai az irányadóak.

(3) A püspök, egyházkerületi lelkészi főjegyző, egyházkerületi főgondnok és világi főjegyző jelölésének nem feltétele az, hogy a jelölt a választó egyházmegyében lásjon el szolgálatot. Püspök, főgondnok és helyetteseik esetében az illetékes egyházkerületi szolgálat feltétele a jelölésnek.

49.§ (1) Esperesnek és egyházmegyei lelkészi főjegyzőnek olyan lelkész jelölhető, aki a jelölést megelőzően legalább 10 évi folyamatos, önálló gyülekezeti lelkészi szolgálattal rendelkezik.

⁵ A 48. §-t módosította a Zs-333/2013.11.15. számú zsinati határozattal megalkotott 2013. évi VII. törvény.

(2) Püspökké és egyházkerületi lelkészi főjegyzővé jelölhető, aki legalább 10 évi folyamatos, önálló lelkészi szolgálattal rendelkezik.

50.§ (1) Az egyházmegyei jelölő testület elnöksége a jelölő gyűlést követő 8 napon belül az egyházmegyei választási bizottsághoz terjeszti fel egyházmegyei jelöltek (esperes, egyházmegyei gondnok, főjegyzők, valamint a zsinati képviselőknek) nevét, akiket a kebelbeli presbitériumok választanak.

(2) Az egyházmegyei jelölő testület az egyházkerületi választási bizottsághoz terjeszti fel a jelölő gyűlés napjától, illetve jelöltek elfogadó nyilatkozatának beérkezésére megállapított határnaptól számított 8 napon belül a jelölés – valamennyi jelöltre vonatkozó eredményét feltüntető jegyzőkönyv csatolásával – a püspökökre, főgondnokokra, főjegyzőkre vonatkozó jelölést.

(3) Az egyházkerületi választási bizottság összesíti az egyházmegyénként felterjesztett jelöléseket és mindegyik tisztségre a jelölő közgyűlések szavazatainak összesítése alapján a három legtöbb szavazatot – de a szavazatok legalább 10%-át – megszerző jelöltet ajánlja megválasztásra az egyházkerület egyházközségei presbitériumainak.

(4) Választásra csak az bocsátható, akit szabályszerűen jelöltek és a jelölést elfogadta.

XI. fejezet

A választás

51.§ (1) Valamennyi választott egyházmegyei, egyházkerületi, zsinati testület és tisztségviselő megbízatása 6 éves választási ciklusra szól. A választási bizottságra mandátuma az egész ciklusra kiterjed.

(2) Püspökké és egyházkerületi főgondnokká, esperessé és egyházmegyei gondnokká ugyanazt a személyt további két alkalommal lehet újraválasztani.

(3) Az új tisztségviselők és testületek megbízatása január 1-jével veszi kezdetét és a 6. év december 31-én jár le. Kivételt képez ez alól azon tisztségviselők megbízatása, akiket az újonnan alakuló zsinat és egyházkerületi közgyűlés választ meg. Ezen tisztségviselők megválasztásáig a korábbiak ügyvezetőként látják el feladataikat.

(4) Az új tisztségviselők a beiktatásukkal foglalják el hivatalukat, a testületek a megalakulásukkal kezdik meg működésüket. A ciklus lejártától a beiktató közgyűlés időpontjáig a szolgálatból kilépő testületek, illetve tisztségviselők, mint ügyvivők hivatalban maradnak.

(5) A választott zsinati képviselői hely megüresedése esetén a megválasztott pótképviselőt rendes képviselőként kell behívni és ha a zsinati ciklusból még egy évnél több idő van hátra, a következő egyházmegyei közgyűlésen az időközi választást meg kell indítani.

52.§ (1) A választást a presbitériumokban titkos szavazással kell lebonyolítani. A közgyűlésen választandó egyházmegyei, egyházkerületi, zsinati tisztségviselőket is titkosan kell választani. A szavazást – módjának feltüntetésével kiállított – a szavazólap kibocsátója által lepecsételt lapokon kell lebonyolítani.

(2) A választás csak akkor érvényes, ha a szavazásra jogosultaknak 2/3-a jelen volt a választói gyűlésen. Érvénytelenség esetén a ülést 15 napon belül meg kell ismételni.⁶

(3) A tisztségviselők megválasztásához a leadott érvényes szavazatok felénél több szükséges.

(4) Amennyiben a jelöltek egyike sem éri el a megkívánt többséget, a két legtöbb szavazatot kapott jelölt között a választást meg kell ismételni, és az a jelölt tekintendő megválasztottnak, aki a második választáson a több szavazatot kapta, függetlenül attól, hogy a szavazásra jogosultak hány százaléka vett részt.

⁶ Módosította a Zs-333/2013.11.15. számú zsinati határozattal megalkotott 2013. évi VII. törvény.

53.§(1) A választásról és annak eredményéről helyben, közvetlenül a választás után a presbiteri gyűlésen a szavazólapokat összesíteni kell és a szavazás eredményéről külön jegyzőkönyvet kell készíteni, a szavazólapokat az 54.§ (5) bekezdése szerint kell borítékolni és elküldeni.

(2) A jegyzőkönyv titkos. A jegyzőkönyvet az egyházkerület alakuló közgyűlését követő első presbiteri gyűlésen meg kell semmisíteni.

(3) Amennyiben az illetékes bíróság a szavazatok újraszámlálását a szavazatok ismételt beadásával együtt rendelné el, akkor a presbitérium elnöksége a szavazólapot – a presbiteri jegyző jelenlétében – a jegyzőkönyv alapján köteles kitölteni.

54.§ (1) Az egyházmegyei választási bizottság a jelölőtestület jegyzőkönyvének kézhezvétele után azokat a szavazólapokat, amelyek a 47.§ a) és c) pontjában felsorolt tisztségekre vonatkoznak, 15 napon belül megküldi az egyházmegye valamennyi presbitériumához.

Az egyházkerületi választási bizottság ugyanezen határidőn belül a 47. § b) pontjában felsorolt tisztségekre a szavazólapokat megküldi az egyházkerület összes presbitériumának.

A választási bizottság meghatározza a szavazatok beküldésének végső határidejét.

(2) Az egyházmegyei illetve az egyházkerületi választási bizottság a szavazólapokat az egyházmegye, illetve az egyházkerület pecsétjével és a bizottság elnökének és egy tagjának aláírásával hitelesíti.

(3) A bizottságok a szavazólapokat annyi példányban küldik meg a presbitériumnak, amennyi az egyházközség szavazati számértéke.

(4) A szavazólapokat a választási bizottsághoz címezve az illetékes esperesi, illetve püspöki hivatal székhelyére kell beküldeni. Amennyiben határnapon a küldeményt igazoltan postára adták, úgy a határidőt megtartottnak kell tekinteni.

(5) A presbitérium kettős, zárt borítékban juttatja el szavazatát a választási bizottsághoz, postai úton tértivevénnyel vagy személyesen átvételi elismervény ellenében. A külső borítékot el kell látni a lelkész és a (fő)gondnok aláírásával, az egyházközség pecsétjével és „Szavazat” megjelöléssel. A szavazólapot jelöletlen és zárt borítékban kell elhelyezni. A külső borítékba a szavazati számértéknek megfelelő számú, jelöletlen és a szavazólapokat külön-külön tartalmazó borítékot kell elhelyezni.

(6) A választási bizottság a külső borítékok alapján regisztrálja a szavazatok beérkezését és a bennük lévő szavazólapok számát. A bizottság először az összes külső borítékot felbontja és a bennük lévő valamennyi jelöletlen borítékot felbontatlanul egy urnába helyezi el. Ezt követően kerülhet sor a szavazólapokat tartalmazó borítékok felbontására.

(7) A bizottság megállapítja az érvényes és érvénytelen szavazatok számát. Érvényes az a szavazat, amelyik a kibocsátott lapon és a szavazás szabályainak megtartásával került beküldésre.

55.§ (1) A választási bizottság a megállapított eredményt jegyzőkönyvbe foglalja és az eredeti szavazólapok csatolásával az egyházmegyei, illetve az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti.

56.§ ⁷(1) Az egyházmegyei közgyűlés elnöksége vagy legalább két közgyűlési tag javaslatára az egyházmegyei közgyűlés választja egyenlően a lelkészek és a világiak közül:

- az egyházmegyei jegyzőket,
- az egyházmegyei tanácsosokat,
- az egyházmegyéből küldött kerületi tanácsosokat,
- az egyházkerületi közgyűlési képviselőket,
- az egyházmegyei bíróság tagjait,
- az egyházmegyei jogtanácsost,
- az egyházmegyei pénztárost,
- az egyházmegyei számvevőt,
- az egyházmegyei levéltárost,
- az egyházmegyei fenntartású iskolák igazgatótanácsának elnökét
- az egyházmegye által alkotott szabályrendeletben meghatározott egyéb tisztségviselőket.

⁷ Az 56. § (2)-(4) - t módosította a ZS-356/2014.04.24. számú határozattal alkotott 2013. évi III. törvény.

(2) Nem választhatók az egyházmegyei bíróság tagjává az egyházmegyei elnökség tagjai, helyetteseik, az egyházmegyei jegyzők, az egyházmegyei jogtanácsos, a pénztáros és a számvevő.

(3) Az egyházkerületi közgyűlés elnöksége vagy legalább 2 közgyűlési tag javaslatára az egyházkerületi közgyűlés választja:

- az egyházkerületi jegyzőket,
- az egyházkerületi bíróság tagjait,
- az egyházkerületi jogtanácsost,
- az egyházkerületi gyűjteményi igazgatót,
- az egyházkerületi fenntartású iskolák igazgatótanácsának elnökét,
- a püspöki titkárt,
- az egyházkerületi pénztárost,
- az egyházkerületi számvevőt,
- az egyházkerületi levéltárost, valamint
- az egyházkerületi szabályrendeletben meghatározott egyéb tisztségviselőket.

(4) Nem választhatók az egyházkerületi bíróság tagjaivá

a) az egyházkerületi elnökség tagjai, helyetteseik, az egyházkerületi jegyzők, az egyházkerületi jogtanácsos(ok), a püspöki titkár, az egyházkerületi pénztáros, és az egyházkerületi számvevő,

b) az 56. § (2) bekezdésében, valamint

c) az 57. § (3) a) pontjában felsoroltak.

XIII. fejezet

Egyéb vezető tisztségek betöltése

57. § ⁸(1) Az újonnan megnyílt Zsinat a korelnökök (a legidősebb lelkeszi és világi zsinati képviselők) elnöklése mellett és korjegyzők (két legfiatalabb lelkeszi és két legfiatalabb világi) közreműködésével titkos szavazással, első ülésén megválasztja:

- lelkeszi és világi elnökét, alelnökeit, valamint
- három lelkeszi és három világi jegyzőjét.

Ugyanezen első ülésén megválasztja:

- a Zsinati Tanács tagjait - az egyházkerületek javaslata alapján.

(2) A Zsinat második ülésén választja meg - a Zsinat Elnökségének javaslata alapján:

- a zsinati tanácsost,
- a zsinati jogtanácsost,
- az Országos Református Gyűjteményi Tanács elnökét, (a gyűjtemények vezetői véleményének meghallgatásával),

valamint megválasztja az egyházkerületek javaslata alapján:

- a Zsinati Bíróság tagjait,
- a zsinati bizottságok tagjait.

(3) Nem választhatók a zsinati bíróság tagjának

a) a Zsinat Elnökségi Tanácsának tagjai, a zsinati jegyzők és a számvizsgáló bizottság tagjai, valamint

b) az 56. § (2) és 56. § (4) a) pontjában felsorolt tisztségviselők.

⁸ Az 57. § (3) - t módosította a ZS-356/2014.04.24. számú határozattal alkotott 2013. évi III. törvény.

IV. RÉSZ

AZ EGYHÁZMEGYEI, EGYHÁZKERÜLETI, ZSINATI TISZTSÉGVISELŐK VÁLASZTÁSI ELJÁRÁSÁVAL KAPCSOLATOS JOGORVOSLATOK

XIV. fejezet Általános szabályok

58.§ (1) Jogorvoslatnak van helye, ha valamely jelölt megválasztása érdekében - vagy megválasztása ellen - az egyházi élet tisztaságával össze nem férhető módon a választás eredményére befolyást gyakoroltak, azt megkísérelték, vagy a választókat szavazati joguk gyakorlásában bármely módon akadályozták, fenyegették, megvesztegették, vagy megvesztegetni kísérelték, illetve az eljárás rendjét a választás eredményére befolyásoló módon megszegték. A választást vagy annak azt a részét, amely a meg nem engedett eszközökkel, vagy a választási eljárásra vonatkozó szabályok súlyos megsértésével folytatták le, érvénytelennek kell nyilvánítani, és a vétkeket a további választási eljárásból ki kell zárni.

(2) A választás elleni panasz előterjesztésére jogosult az illetékes egyházi hatóság elnöksége, a jogsérelmet szenvedett jelölt és jogutódai, valamint bármely presbitérium, amely a választás során elkövetett szabálytalanságokról hitelt érdemlő módon tudomást szerzett.

(3) A panaszt az egyházmegyei, egyházkerületi választások esetén az illetékes választási bizottsághoz, zsinati tisztségviselő esetén a Zsinati Bíróság elnökségének kell címezni.

(4) A panaszt e törvény 15; 16. fejezetében szabályozott határidőn belül lehet benyújtani.

(5) A választási bizottság a jogorvoslati kérelmet elbírálja, és döntéséről értesíti a panaszost.

(6) A választási bizottság határozata ellen annak kézhezvételét követő 5 napon belül panasszal lehet élni az illetékes egyházi bíróságnál.

(7) A határnapok elmulasztásának jogvesztő hatálya van.

59.§ Amennyiben az egyházmegyei, illetve egyházkerületi elnökség, illetve valamelyik helyettesük megválasztását érinti a panasz, a 2000. évi I. tv. 25. §. értelmében delegált egyházi bíróság eljárását kell kezdeményezni.

60.§ Zsinati bírósági hatáskörbe tartozó ügyekben más hatáskörű bíróság kirendelését nem lehet kérni, kizárólag az eljáró tanács tagjaival szemben lehet elfogultságot bejelenteni, ha annak törvényi feltételei fennállnak.

61.§ Az illetékes bíróságnak a hozzá érkezett panasz ügyében soron kívüli eljárásban kell döntését meghoznia.

62.§ A bírósági eljárásnak halasztó hatálya akkor van, ha a panasz a választás végeredményét befolyásolhatja. Az eljárás felfüggesztéséről a bíróság határozatban rendelkezik és erről a választási bizottságot haladéktalanul értesíti.

XV. fejezet Jogorvoslatok a jelölési eljárásban

63.§ (1) A jelölési eljárásban előforduló törvénytelenység, jogsérelem miatt a jelölt közgyűlés napjától számított 5 napon belül panaszt lehet benyújtani a választási bizottsághoz. A határidő elmulasztása jogvesztő.

(2) Panasszal élhetposta:

- a közgyűlés bármely tagja,
- az a személy, akinek jelölésével kapcsolatosan a jogsérelem felmerült,
- az illetékes jogtanácsos.

(3) A választási bizottság a panaszt köteles megvizsgálni és a panasz beérkezésétől számított 8 napon belül írásban arról határozni. A határozatot meg kell küldeni az érintetteknek.

(4) A választási bizottság:

- a) A panaszt elutasítja, ha az alaptalan, vagy a kifogásolt körülmény, illetve cselekmény a jelölésre nem volt lényeges kihatással.
- b) A panasznak helyt ad, ha a bejelentett jogellenes cselekmény a jelölést befolyásolta, vagy a jelölési eljárásban, illetve a közgyűlésen olyan eljárási szabálysértés történt, amely a jelöltet megakadályozta abban, hogy a tisztségre jelöljék.

(5) Amennyiben a választási bizottság a panasznak helyt ad, úgy elrendeli a jelölő gyűlés megismétlését. A határozatban meg kell jelölni ennek legkésőbbi időpontját is.

64.§ A megismételt jelölő gyűlést az egyházkerület elnöksége által kijelölt egy lelkeszi és egy világi egyházkerületi tanácsos vezeti.

65.§ (1) A választási bizottság, amennyiben a panasz megvizsgálása során fegyelmi eljárás alapjául szolgáló cselekmény gyanúját észleli, úgy azt hivatalból jelzi az illetékes egyházmegyei bíróságnak.

(2) A fegyelmi eljárás lefolytatása a választási eljárással kapcsolatos jogorvoslati eljárást nem befolyásolja.

66.§ A választási bizottság határozata ellen 5 napon belül lehet panaszt benyújtani az illetékes egyházi bírósághoz, a választási bizottságon keresztül. A panaszban meg kell jelölni azt a jogellenes körülményt, amelyre tekintettel a kérelmező a bírósági eljárás lefolytatását kéri.

67.§ Az Egyházmegyei Bíróság az egyházi törvénykezésről szóló törvény soron kívüli eljárásra vonatkozó szabályai szerint határoz.

68.§ Az elsőfokú bíróság határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

XVI. fejezet

Jogorvoslat a választási eljárásban

69.§ A választási bizottság a választás egész szakaszában köteles figyelemmel kísérni az eljárás rendjét és köteles haladéktalanul intézkedni, ha törvényteleniséget észlel.

70.§ Amennyiben a törvényteleniséget hivatalból észleli, úgy felhívja az érintettet, hogy tegye meg az ügyben jelentését.

71.§ A jogorvoslati kérelem, vagy a hivatalból megindult eljárás alapján a választási bizottság 8 napon belül határozatot hoz. Határozatában a törvénytelenség megállapítása mellett:

- új eljárásra utasíthat,
- az eljárást felfüggesztheti,
- a jelöltet a választásból kizárhatja,
- fegyelmi eljárást kezdeményezhet.

72. § A határozat ellen annak kézhezvételét követő 5 napon belül az érintettek panasszal fordulhatnak az illetékes bírósághoz.

73.§ A bíróság az egyházi törvénykezésről szóló törvény soron kívüli eljárásra vonatkozó szabályai szerint határoz. A határozat ellen indult bírósági eljárásban az elsőfokú bíróság határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

V. RÉSZ⁹

XVII. fejezet

A választói névjegyzék összeállítása

74.§ (1) Az egyházközség tagjainak nyilvántartását az elnökség folyamatosan vezeti.

(2) A választói névjegyzéket a presbitérium a választást megelőző naptári év december 31-i állapota szerint háromévenként készíti el, és évenként kiigazítja azt. Minden év január 31-ig közszemlére teszi, amelyet a helyben szokásos módon az egyháztagok tudomására hoz.

(3) A választói névjegyzékkel kapcsolatban kifogást február 8-ig lehet előterjeszteni.

75.§ A kifogás benyújtására jogosult:

- a) az egyháztag, (elhalálása esetén hozzátartozója is,) ha a névjegyzék összeállításánál adminisztratív hibát vagy törvénysértést észlel, vagy
- b) a névjegyzékből kimaradt és ezt sérelmező személy. Ilyen irányú kérelem csak személyesen vagy az alkotmánytörvényben meghatározott közeli hozzátartozó útján terjeszthető elő.

76.§ Adminisztratív jellegű hibából származó kijavítását az elnökség elvégzi, egyéb esetekben a presbitérium 8 napon belül dönt. A névjegyzékbe való felvételt elutasító határozatot rövid indokolással 3 napon belül közölni kell a kérelmezővel, aki ez ellen jogorvoslattal fordulhat az egyházmegyei bírósághoz, ahol a soron kívüli igazgatási eljárás szabályai szerint, egyfokú eljárásban kell döntenie.

77.§ A választások évének február 15. napjáig a választási névjegyzéket kettő példányban az illetékes esperesi hivatalnak meg kell küldeni. Az esperesi záradékolást követően az egyik példány az esperesi hivatalban marad, a másik példányt a lelkészi hivatal őrzi. A névjegyzéket az egyházközség, illetve a felettes egyházi testület tagjai bármikor megtekinthetik.

XVIII. fejezet

Határidők a választási eljárásban

78.§ (1) A 6 éves választási ciklus utolsó évében egyházmegyei rendes közgyűlésen július 31-ig, egyházkerületi rendes közgyűlésen szeptember 30-ig, illetve Zsinat első félévi ülésén meg kell állapítani, hogy a testületek és a tisztségviselők megbízatása lejár, és intézkedni kell az új választások elrendeléséről. Az egyházmegyei közgyűlésen meg kell választani az egyházmegyei választási bizottságát.

(2) Az egyházmegye közgyűlését szeptember 30-ig ismételtlen össze kell hívni. Ekkor a közgyűlés, mint jelölő testület, a törvényben foglaltak szerint jelöl minden hatáskörébe tartozó tisztségre.

(3) Szeptember 30-ig az egyházkerületben is meg kell alakítani az egyházkerületi választási bizottságot.

⁹ A teljes ötödik részt módosította a Zs-333/2013.11.15. számú zsinati határozattal megalkotott 2013. évi VII. törvény.

79.§ (1) Az egyházmegyei közgyűlés, mint jelölő testület által az egyházmegyei és az egyházkerületi választási bizottsághoz felterjesztett jelöltlisták alapján a választási bizottságok október 30-ig kibocsátják a szavazólapokat, és felhívják a presbitériumokat, hogy november 30-ig a szavazást bonyolítsák le, és a szavazatokat zárt borítékban küldjék be.

(2) December 31-ig össze kell hívni az egyházmegyei közgyűléseket, amelyeken a választási eredményeket ki kell hirdetni. A közgyűlés a jogerőre emelkedett eredmény alapján a megválasztott tisztségviselőket beiktatja. Az egyházmegye alakuló közgyűlését az ügyvivő elnökség hívja össze. A meghívókat legkésőbb december 31-ig ki kell bocsátani és a közgyűlést legkésőbb január 15-ig meg kell tartani. Amennyiben az ügyvivő elnökség a meghívókat december 31-ig nem bocsátja ki, úgy az egyházmegyei választási bizottság elnöke köteles az alakuló közgyűlés összehívásáról intézkedni.

80.§ (1) A következő év január 31-ig össze kell hívni az egyházkerületi közgyűléseket, amelyeken a választás eredményeit ki kell hirdetni.

(2) A közgyűlés az eredményt megvizsgálja, megerősíti, és a megválasztott tisztségviselőket beiktatja.

(3) Az egyházkerület alakuló közgyűlését az ügyvivő elnökség hívja össze. A meghívókat legkésőbb január 15-ig ki kell bocsátani és a közgyűlést legkésőbb január 31-ig meg kell tartani. Amennyiben az ügyvivő elnökség a meghívókat január 15-ig nem bocsátja ki, úgy az egyházkerületi választási bizottság elnöke köteles az alakuló közgyűlés összehívásáról intézkedni.

81.§ Az új Zsinat alakuló ülését a választást követő év február 28-ig kell összehívni, amelyen a Zsinat az egyházalkotmány értelmében megválasztja tisztségviselőit és kialakítja szervezetét. A Zsinat alakuló közgyűlését az ügyvivő elnökség hívja össze. Amennyiben az határidőben nem intézkedik, úgy a Zsinat a már megválasztott tisztségviselők közül a korban legidősebb püspök és egyházkerületi főgondnok köteles intézkedni az összehívásról.

XIX. fejezet

Vegyes és záró rendelkezések

82.§ Amennyiben e törvény egy tisztség tekintetében a választhatósághoz meghatározott szolgálati időt ír elő, úgy a jelölés időpontjában a megkezdett szolgálati év teljes évnek számít.

83.§ Amennyiben a választójogi törvény határnapokat, határidőket állapít meg, úgy ezt rendes naptári napokban kell érteni. Amennyiben a határidő letelte munkaszüneti napra esik, úgy a munkaszüneti napot követő első munkanapon megtörtént cselekményt határidőben teljesítettnek kell tekinteni. Kézbesítéshez kötött határidő az irat kézhezvételét követő napon kezdődik.

84.§ **Az 1996. évi I. törvényt** megállapította a Magyarországi Református Egyház 1991. február 27-én megnyílt X. Zsinatnak 17. ülészsaka. E törvény 1996. júniusában lépett hatályba.

A 2002. évi IV. törvényt megállapította a Magyarországi Református Egyház 1997. február 27-én megnyílt XI. Zsinatnak 15. ülészsaka. E törvény 2002. júniusában lépett hatályba.

2002. július 1-től az alábbi módosítások léptek hatályba:

1.§ (3), 2.§ (1)-(2), 4.§ (1), 8.§ (2)-(5), 9.§ (8) és (10), 12.§ (2)-(3), 14. (1)-(2), 20.§ (3), 33. §, 45. § (6) és (10), 46.§, 47.§ (1)-(2), 48.§ (3), 53.§ (5), 54.§ (1), 55.§ (1)-(4), 56.§ (1), 57.§

A 2005. évi V. törvényt megállapította a Magyarországi Református Egyház 2003. február 28-án megnyílt XII. Zsinatnak 8. ülészsakán született Zs-75/2005. számú zsinati határozat. E törvény 2006. január 1. napján lépett hatályba.

A 2005. évi V. törvény az alábbi szakaszokat módosította: 9.§ (6); 10.§ (1), 11.§ (1), (4), 15.§ (2) c), 24.§ (1), (2), 28.§ (1), (2), (3), (5), 30.§ (1), 38.§ (1), 45.§ (2), (3), (6), 46. § (3), (5), (6), (7), (9), 48.§,

49.§ (2), 50.§ (3), 51.§ (1), (5), 52.§ (1), 53.§, 54. § (1), (2), (3), (4), (6), 56.§ (1), 57.§ (4), 58.§, 60.§, 61.§, 63. § (1), (4) b), 67.§, 72.§, 73.§, 74.§ (5), (6), (7), 77.§

A 2010. évi I. törvényt megállapította a Magyarországi Református Egyház 2009. február 25-én megnyílt XIII. Zsinatának 5. ülészakán született *Zs-90/2010.06.04.* számú zsinati határozat.

A 2010. évi I. törvény 2010. augusztus 20. napján lépett hatályba.

A 2010. évi I. törvény az alábbi szakaszokat módosította: 12.§ (1), 13. §, 14. § (1), 19. § (7), a 19 § új (8), (9), (10), (11) bekezdéssel egészült ki és a korábbi 19.§ (9) bekezdése (12) számot kapott, szövegmódosítással.

A 2011. évi I. törvényt megállapította a Magyarországi Református Egyház 2009. február 25-én megnyílt XIII. Zsinatának 7. ülészakán született *Zs-134/2011.05.27.* számú zsinati határozat.

A 2011. évi I. törvény 2011. augusztus 1. napján lépett hatályba.

A 2011. évi I. törvény az alábbi szakaszokat módosította: 4.§ (3)

A 2013. évi VII. törvényt megállapította a Magyarországi Református Egyház 2009. február 25-én megnyílt XIII. Zsinatának 13. ülészakán született *Zs-333/2013.11.15.* számú zsinati határozat.

A 2013. évi VII. törvény 2013. január 1. napján lépett hatályba.

A 2013. évi VII. törvény az alábbi szakaszokat módosította: 46. §, 48.§, 51.§, 52. § (2), 74.§, 75.§, 76. §, 78-81. §, és a törvényt új XIX. fejezettel 82., 83. § -al egészítette ki.

A 2014. évi III. törvény 2014. május 15-től hatályos. Megállapította a Magyarországi Református Egyház 2009. február 25-én megnyílt XIII. Zsinatának 14. ülészakán született *Zs-356/2014.04.24.* számú zsinati határozat. A 2014. évi III. törvény az 56. § (2)-(4) és az 57. § (3)- t módosította.